

Realizacja zapisów uchwały Rady Miasta Krakowa Nr LXXXIII/1267/13 z dnia 25 września 2013r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2013 – 2015

Rodzinna piecza zastępcza to system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi zawodowe, spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka

- rodzina zastępcza spokrewniona – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- rodzina zastępcza niezawodowa – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- zawodowa rodzina zastępcza, pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej,
- zawodowa specjalistyczna – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci, skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi,
- rodzinny dom dziecka – tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawującą opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dziećmi oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza to system pieczy zastępczej sprawowany w formie całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza:

- typu rodzinnego – zapewnia opiekę dzieciom w różnym wieku, w tym dorastającym i usamodzielniającym się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu,
- typu interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem powyżej 10 roku życia w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki. Pobyt w placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, w szczególnych przypadkach może zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w pieczy zastępczej. W sytuacjach szczególnych do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze,
- typu socjalizacyjnego – zapewnia całodobową opiekę i wychowanie nad dziećmi powyżej 10 roku życia, których powrót do domu nie jest możliwy. W sytuacjach szczególnych do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze,
- typu specjalistycznego – terapeutycznego – zapewnia opiekę nad dziećmi powyżej 10 roku życia o indywidualnych potrzebach w tym: legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności;

wymagającymi stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii oraz wymagającymi wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. W sytuacjach szczególnych, do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze.

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. 2013 poz. 135 z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. W dniu 25 września 2013r. Rada Miasta Krakowa przyjęła uchwałą Program Rozwoju Pieczy Zastępczej, który realizowany będzie na terenie Gminy w okresie od 2013 do 2015r. Zgodnie z założeniami Programu, informacje dotyczące realizacji Programu mają być zawierane w corocznym sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przyjęty Program zakłada realizację następujących celów:

1. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Gminy Miejskiej Kraków.
 - 1) Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2013	Wartość wskaźnika za rok 2013
Zamieszczanie informacji propagujących rodzicielstwo zastępcze w lokalnych mediach, organizowanie akcji informacyjnych	Liczba publikacji prasowych, internetowych/materiałów radiowych telewizyjnych/spotkań	2 publikacje prasowe, 3 informacje internetowe, 2 materiały radiowe, 2 materiały telewizyjne
Nabór niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba rozmów osobistych i telefonicznych	56 rozmów osobistych i telefonicznych
Prowadzenie kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka	Liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych	5 procedur kwalifikacyjnych na zawodowe rodziny zastępcze, 97 procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny spokrewnionej i niezawodowej
Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka	Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów	155 godzin
Tworzenie nowych form rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba nowych rodzin zastępczych spokrewnionych/niezawodowych/zawodowych/rodzinnych domów dziecka	1 zawodowa rodzina zastępcza, 43 rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe
Tworzenie nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba nowych miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych/ Liczba nowych miejsc w rodzinnych domach dziecka	5 miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych

Opracowanie systemu motywacji do podjęcia rodziny zastępczej	Przygotowanie projektu uchwały w zakresie wynagradzania zawodowych rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka; przyznanie rodzinom zastępczym świadczeń fakultatywnych	W dniu 10 lipca 2013r. wprowadzono uchwałę Nr LXXIX/1198/13 Rady Miasta Krakowa w sprawie określenia szczegółowych warunków wynagradzania zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, funkcjonujących na terenie Gminy Miejskiej Kraków.
--	--	---

2) Wzmocnienie kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2013	Wartość wskaźnika za rok 2013
Zatrudnienie odpowiedniej liczby wykwalifikowanych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba koordynatorów	16 koordynatorów
Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych	Liczba grup wsparcia/Liczba uczestników grup wsparcia	5 grup wsparcia dla 69 uczestników/35 spotkań grup wsparcia
Zapewnienie dostępu do usług specjalistycznego poradnictwa	Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa/liczba porad	193 rodziny /1277 porad
Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych	Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń/Liczba osób uczestniczących w szkoleniu	84 godzin szkoleń / 77 osób
Zapewnienie pomocy wolontariuszy	Liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy	49 rodzin

3) Wzmocnienie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2013	Wartość wskaźnika za rok 2013
Zapewnienie pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci objętych działaniami koordynatorów	580 dzieci
Organizowanie grup wsparcia/grup socjoterapeutycznych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba grup wsparcia/Liczba uczestników grup wsparcia	1 grupa / 17 dzieci
Zapewnienie dostępu do usług specjalistycznego poradnictwa	Liczba dzieci korzystających ze specjalistycznego poradnictwa	104 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, oraz 7 dzieci własnych rodziców zastępczych
Zapewnienie pomocy wolontariuszy	Liczba dzieci objętych pomocą wolontariuszy	70 dzieci

2. Zapewnienie opieki dzieciom w formach pieczy instytucjonalnej dostosowanych do ich potrzeb.

- 1) Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb oraz przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2013	Wartość wskaźnika za rok 2013
Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego/ przeciętna liczba miejsc w placówkach typu interwencyjnego / przeciętna liczba dzieci umieszczonych	3 placówki opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego/ 58 miejsc / 49 dzieci umieszczonych (przeciętnie)
Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego /przeciętna liczba miejsc w placówkach typu socjalizacyjnego / przeciętna liczba dzieci umieszczonych	22 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego/ 385 miejsc / 364 dzieci umieszczonych (przeciętnie)
Pozyskanie lokali na uruchomienie i prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu specjalistyczno – terapeutycznego –	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu specjalistyczno – terapeutycznego/ przeciętna liczba miejsc w placówkach typu specjalistyczno - terapeutycznego/przeciętna liczba dzieci umieszczonych	0 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu specjalistyczno – terapeutycznego. W roku 2013 podejmowano działania w celu uruchomienia tego typu instytucjonalnych form pieczy zastępczej od 1 stycznia 2014r.
Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych rodzinnego/ przeciętna liczba miejsc w placówkach typu rodzinnego /przeciętna liczba dzieci umieszczonych	7 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego/ 51 miejsc / 58 dzieci umieszczonych (przeciętnie)

Zgodnie z założeniami Programu, przewidziano, iż **do 31.12.2015r. osiągnięte zostaną następujące efekty:**

- a) Zostanie uruchomionych 10 placówek typu specjalistyczno – terapeutycznego zapewniających opiekę i wychowanie 105 dzieciom wymagającym specjalistycznych oddziaływań – w tym 6 dla dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji w ramach Centrum Administracyjnego, które zostanie powołane;
Według stanu na dzień 31.12.2013r. nie funkcjonowały placówki tego typu, jednakże trwały przygotowania do uruchomienia tego typu placówek od dnia 1 stycznia 2014r.
- b) Instytucjonalne formy pieczy zastępczej zostaną dostosowane do przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w tym prowadzone będą placówki typu socjalizacyjnego zapewniające 14 miejsc.

Według stanu na dzień 31.12.2013r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków funkcjonowało 5 placówek, w których liczba miejsc wynosiła 30 i więcej. W pozostałych 27 placówkach standard miejsc został osiągnięty.

- c) Zmniejszenie liczby dzieci korzystających z instytucjonalnych form pieczy zastępczej do 7 roku życia.

Podejmowano działania, aby w pierwszej kolejności zapewnić opiekę i wychowanie dzieciom poniżej 7 roku życia w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

3. Wzmocnienie kwalifikacji kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2013	Wartość wskaźnika za rok 2013
Organizowanie specjalistycznych szkoleń dla kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach	Liczba przeprowadzonych szkoleń (przez dyrektora placówki/przez Powiat)/ Liczba osób, które ukończyły szkolenia	Działania w tym zakresie będą realizowane w 2014 i 2015 roku

4. Życiowe usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz ich integracja ze środowiskiem.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2013	Wartość wskaźnika za rok 2013
Realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia	Liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia	673 indywidualnych programów usamodzielnienia
Świadczenie pracy socjalnej i udzielanie wsparcia przez koordynatorów	Liczba osób usamodzielnianych objętych pracą socjalną/Liczba osób usamodzielnianych objętych wsparciem koordynatorów	50 osób usamodzielnianych objętych wsparciem koordynatorów
Prowadzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie mieszkania chronionego	20 osób

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 3 – letnie powiatowe programy rozwoju pieczy zastępczej zawierają coroczny limit zawodowych rodzin zastępczych. Na rok 2013 ustalono limit zawodowych rodzin zastępczych wynoszący 34. Powyższa wartość została osiągnięta.

	Wartość osiągnięta w roku 2013
Liczba zawodowych rodzin zastępczych	34

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej określa przewidywane efekty, które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji zakładanych celów do 31 grudnia 2015r. Ocena stopnia realizacji założeń będzie możliwa w roku 2015, po zakończeniu realizacji programu. Gromadzone corocznie wskaźniki służą ewaluacji skuteczności prowadzonych działań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizował również inne, nie wymienione w Programie Rozwoju Pieczy zastępczej zadania:

L.p.	Rodzaj zadania	Zrealizowane działania
1.	Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi.	Pracownicy organizatora uczestniczyli w 124 rozprawach sądowych dotyczących uregulowania sytuacji dzieci, ponadto zwołali 325 zespołów konsultacyjnych złożonych z pracowników MOPS oraz innych instytucji zaangażowanych w pomoc dzieciom przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej, przeprowadzili 1775 konsultacji ze specjalistami (pedagodzy i wychowawcy szkolni, psychologowie, lekarze, pracownicy socjalni, kuratorzy)
2.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.	Z porad prawnych udzielanych przez pracowników MOPS skorzystało 51 rodzin zastępczych.
3.	Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.	W 2013 r. sporządzono dla sądu rodzinnego 1 122 opinie o sytuacji dzieci w rodzinach zastępczych. Opracowanych zostało 809 planów pomocy oraz modyfikacji planów pomocy dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W odniesieniu do zawodowych rodzin zastępczych zorganizowano 387 kontaktów dzieci z rodzinami biologicznymi, w tym w 261 kontaktach uczestniczyli pracownicy MOPS.
4.	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.	W 2013 r. dokonano 58 zgłoszeń dotyczących dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych oraz 35 zgłoszeń dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych.